

*Jak malować
powierzchnie
drewniane*

Zanim zdecydujemy, jakim środkiem pomalować dom czy małą ogrodową architekturę, dobrze jest zapoznać się z poniższymi uwagami.

Nie wszystkie gatunki drewna w takim samym stopniu poddają się barwieniu czy impregnacji. Ogólna zasada jest taka, że im twardsze drewno, czyli bardziej zbite jego włókna, tym mniej preparatu chłonie i tym samym jest nim płycej nasączone lub zabarwione. Środki impregnujące i koloryzujące wnikają również bardzo płytko w drewno silnie nasączone żywicami, toteż nie nadaje się ono do barwienia, szczególnie na intensywne kolory.

Drewno poddane fabrycznej impregnacji ciśnieniowej zwykle słabiej chłonie środki impregnujące, ale daje się barwić. Jest ono zabezpieczone na lata, nie ma więc potrzeby wprowadzania dodatkowych impregnatów - wystarczy po kilku latach jedynie odświeżyć wyblakłe w słońcu kolory.

Drewniane elementy, które mamy zamiar impregnować lub barwić, powinny być wykonane na gotowo, czyli tak, aby nie wymagały już cięcia, szlifowania czy innych rodzajów obróbki.

Drewno można też malować farbami, ale w odróżnieniu od impregnatów farba wsiąka w nie płytko i dodatkowo tworzy nieprzepuszczalną warstwę, uniemożliwiającą "oddychanie", czyli odprowadzenie wilgoci na zewnątrz. Dlatego też ławka pomalowana farbą zgnije znacznie wcześniej niż pokryta barwiącymi impregnatami lub modnymi ostatnio lakierobejcami czy alkilowymi impregnatami koloryzującymi.

Czym jaśniejszy kolor preparatu, tym bardziej widoczny jest rysunek słoju drewna. Ciemne kolory, a zwłaszcza wspomniane powyżej farby ogólnego przeznaczenia, zacierają rysunek słoju, co sprawia,

że w krańcowych wypadkach drewno niczym nie będzie się różniło od laminowanej płyty paździerzowej.

Nie należy impregnować materiałów, na których są resztki kory, łyka, miejsca nadgniłe lub z objawy sinizny wywołanej przez grzyby. Elementy ogrodowej architektury, na których widać otwory po owadach, powinny być przed pomalowaniem zabezpieczone środkami niszczącymi szkodniki drewna.

Niektóre gatunki drewna, na przykład bukowe, są twarde, dlatego słabo chłoną preparaty zabezpieczające. Jednocześnie są wrażliwe na wodę, a po przesuszeniu szybko pękają. Drewno takie jest nietrwałe i mimo nawet kilkukrotnego pokrycia środkami impregnującymi, gdy znajduje się na otwartym powietrzu, szybko gnije w miejscach, w których pod warstwę impregnatu dostaje się woda (pęknięcia szczeliny itp.).

Przed malowaniem drewno powinno być dokładnie oczyszczone, a wszelkie naloty brudu, glonów, zacieki itp. usunięte za pomocą papieru ściernego i odkurzone.

Bejce i inne preparaty koloryzujące

Stosujemy je jedynie wówczas, gdy zależy nam na uzyskaniu oryginalnej barwy lub odcienia. Gotowe preparaty na ogół produkowane są zaledwie w kilku kolorach. Jednak po nadaniu odpowiedniej barwy musimy drewno zabezpieczyć lakierami do drewna lub bezbarwnymi preparatami impregnującymi. Warto jednak pamiętać, że pod ich wpływem kolor może ulec nawet znacznej zmianie. Jeśli więc zależy nam na bardzo konkretnym odcieniu, powinniśmy przeprowadzić kilka prób, najlepiej na takim samym

gatunku drewna, z jakiego wykonany jest odnawiany przedmiot.

Impregnaty bezbarwne i koloryzujące

To najczęściej stosowane produkty do trwałego zabezpieczenia oraz barwienia małej architektury ogrodowej. Większość zawiera również różnego rodzaju woski, które sprawiają, że woda ścieka z pomalowanych nimi powierzchni. Preparaty te zabezpieczają drewno przed nasiąkaniem, a jednocześnie umożliwiają mu "oddychanie". Na rynku pojawiły się również alkilowe impregnaty o wzmocnionej ochronie przed działaniem wody, a jednocześnie mające dużą wydajność - jednym litrem można pomalować (jednokrotnie) nawet około 20 m kw. powierzchni! Wszystkie impregnaty mają tę zaletę, że z biegiem lat jedynie matowieją i nieco płowieją, wymagają więc jedynie okresowego odnowienia. W porównaniu z lakierami czy farbami przed położeniem nowej powierzchni nie wymagają usunięcia starej. Zależnie od ich rodzaju, i producenta, wzbogacone są dodatkami zabezpieczającymi malowane powierzchnie przed owadami, grzybami oraz popularną sinizną drewna.

Lakierobejce

To tak zwane preparaty 2 w 1, łączą w sobie cechy konwencjonalnej barwiącej bejcy do drewna i lakieru. Dają trwałą powłokę, zwykle o półmatowym połysku. Są przeznaczone głównie do dekoracyjnego malowania przedmiotów, które chcemy utrzymać w czystości (kryją większość porów drewna i mają raczej gładką powierzchnię, stąd łatwo je myć), lub takich, na których siedzimy czy jemy. Ich wadą jest

to, że po kilka razy malowane mogą z czasem się złuszczać, zwłaszcza wówczas, gdy nałożona warstwa była zbyt gruba.

Wiele preparatów jest rzadko wykorzystywanych przy amatorskim malowaniu ogrodowej architektury, za to obowiązkowo stosowanych przy konstrukcjach drewnianych, takich jak np. więźby dachowe. Preparaty te są często toksyczne, dlatego ich aplikowanie wymaga odpowiedniego stroju i ochrony. Służą do trwałego (nawet na 20 lat) zabezpieczenia konstrukcji drewnianych przed wilgocią, ogniem (drewno staje się niepalne) i grzybami. Zwalczają także gnieźdzące się w drewnie owady oraz chronią przed ich atakami.

Jak i czym malujemy?

Przed malowaniem zabezpieczmy otoczenie (trawa, kamienie, ścieżki, rośliny) folią i taśmą samoprzylepną. Następnie przygotujmy wałki i pędzle - te pierwsze służą do pokrywania dużych powierzchni, te drugie do trudniej dostępnych miejsc. Przedmioty malujemy systematycznie i dokładnie, starając się nakładać preparat możliwie równomiernie. Świeże drewno szybko wchłania środki, więc jednorazowe malowanie nie wystarcza. Aby dobrze zabezpieczyć drewno, musimy pomalować je dwa, trzy razy, zależnie od gatunku oraz jego wilgotności. Na drewno miękkie i mało zwarte (sosna) należy nakładać dość grubą warstwę impregnatu, twarde pokrywamy cienką warstwą, gdyż nadmiar preparatu może ściekać, tworząc nieestetyczne zacieki.